

Viite

Asia

Eurooppaministerien epävirallinen videokokous 22.4.2020; tilannekatsaus

Puheenjohtajamaa Kroatia on kutsunut EU-maiden eurooppaministerit koolle 22.4.2020 järjestettävään videokokoukseen. Kokouksen aiheena ovat EU:n ja jäsenvaltioiden toimet covid-19-pandemiaan vastaamiseksi. Keskustelussa on tarkoitus keskittyä horisontaalisiin näkökohtiin ja arvioihin EU:n ja jäsenvaltioiden tähänastisista toimista, mukaan lukien niiden kesto, laajuus ja tehokkuus. Puheenjohtajan mukaan tavoitteena on lisätä vuoropuhelua sekä tiedon ja parhaiden käytänteiden vaihtoa jäsenvaltioiden kesken.

Keskustelussa nousee esille myös perusoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta koskevia näkökohtia kansallisiin poikkeus- ja rajoitustoimenpiteisiin liittyen. Suomen kantoja aiheeseen on käsitelty eduskunnalle 17.4.2020 lähetetyssä E-jatkokirjeessä (EJ 17/2019 vp) oikeusvaltioperiaatteen lujittamisesta unionissa.

Yleisten asioiden neuvostolla on keskeinen rooli Eurooppa-neuvoston kokousten valmistelussa ja seurannassa sekä neuvoston eri kokoonpanojen työskentelyn johdonmukaisuuden varmistamisessa, erityisesti horisontaalisten kysymysten osalta. Kyseessä on epävirallinen videokokous, jossa ei tehdä muodollisia päätöksiä.

Suomea edustaa videokokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

Puheenjohtajavaltion kokousta varten jakamassa keskustelupaperissa todetaan, että covid-19-pandemia on tuonut ennennäkemättömiä haasteita Euroopalle ja koko maailmalle. Pandemia on edellyttänyt jäsenvaltioilta ja EU:lta nopeaa toimintaa väestön suojelemiseksi ja kriisin vaikutusten ja seurausten rajoittamiseksi.

Keskustelupaperissa korostetaan EU-tason koordinaation merkitystä. Puheenjohtajamaan ja komission todetaan järjestäneen lukuisia ministeritason videokokouksia eri toimien valmistelemiseksi ja arvioimiseksi sekä tietojen vaihtamiseksi ja yhteisen lähestymistavan tehostamiseksi. Neuvosto on myös aktivoinut EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroidut järjestelyt (IPCR), joiden puitteissa on järjestetty viikoittaisia kokouksia.

Keskustelupaperissa todetaan jäsenvaltioiden toteuttaneen erilaisia poikkeus- ja rajoitustoimenpiteitä hillitäkseen koronaviruksen leviämistä. Näiden toimenpiteiden todetaan vaikuttavan syvästi ihmisten jokapäiväiseen elämään. Keskustelupaperissa painotetaan, että vaikka tällaisten toimenpiteiden arvo kriisiin vastaamisessa ja ihmisten elämän suojelemissa tunnustetaan, on yhtä tärkeää varmistaa, että ne ovat oikeasuhteisia ja kunnioittavat perusoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta. Komission todetaan

seuraavan kansallisten poikkeus- ja rajoitustoimenpiteiden soveltamista, mukaan lukien niiden vaikutukset perusoikeuksiin.

Suomi on ilmoittanut keskeisimmistä kansallisista toimenpiteistä neuvoston ja komission pääsihteeristöille 31.3.2020. Ilmoituksessa todetaan, ettei toimenpiteillä poiketa kansainvälisistä ja EU-oikeudesta johtuvista ihmis- ja perusoikeusvelvoitteista. Toimenpiteillä rajoitetaan perustuslain asettamissa rajoissa tiettyjen perusoikeuksien käyttämistä toisten perusoikeuksien käytön suojaamiseksi. Toimenpiteet ovat välttämättömiä, hyväksyttäviä, suhteellisia ja ajallisesti rajattuja.

Keskustelupaperissa todetaan myös EU:n ryhtyneen kiireellisiin toimiin kriisin sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten minimoimiseksi. Lisäksi viitataan tarpeeseen alkaa lähiviikkoina arvioida kriisin opetuksia sekä valmistella EU:n yhteistä toipumissuunnitelmaa. Eurooppa-neuvoston jäsenten todetaan jatkavan keskusteluja näistä aiheista.

LIITTEET

Asiasanat	koronavirukset, YAN Yleisten asioiden neuvosto, Oikeusvaltioperiaate
Hoitaa	OM, SM, STM, UM, VNK
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, PLM, TEM, TPK, TULLI, VM, VTV, YM